

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3Tos/141/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6215010197
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alojz Palaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6215010197.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alojza Palaja a sudcov JUDr. Jozefa Ryanta a JUDr. Mária Šuleja, na neverejnom zasadnutí zo dňa 26. septembra 2018 prejednal sťažnosť odsúdenej M. K. proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš z 28.06.2018, sp.zn. 3T/87/2015 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr.por. z r u š u j e uznesenie okresného súdu a u k l a d á m u , aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením podľa § 50 ods. 4 Tr.zák. rozhodol, že odsúdená M. K. sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Veľký Krtíš z 28.09.2015, sp.zn. 3T/87/2015 neosvedčila a vykoná trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, a to podľa § 48 ods. 2 písm. a), Tr.zák., § 50 ods. 8 Tr.zák. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku okresného súdu podala odsúdená v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, ktorou sa domáhala preskúmania napadnutého uznesenia a jeho zrušenia a predĺženia skúšobnej doby v zmysle § 419 ods. 1 Tr.por., § 50 ods. 4 písm. b) Tr.zák. o ďalší rok. V dôvodoch sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na závažnosť konania, stupeň svojho vzdelania a neznalosť práva mal okresný súd zvážiť a ustanoviť jej obhajcu, nakoľko sa nedokázala pochopiť dôsledky skutočnej prípravy na verejné zasadnutie, ktorého dôsledkom je tá skutočnosť, že musí nastúpiť na výkon trestu. Zdôrazňuje, že nevedela sa sama obhajovať, preto až po rozhodnutí súdu si zvolila obhajcu na poskytnutie právnej pomoci. V ďalšom poukazuje na ust. § 50 ods. 4, v zmysle ktorého, ak odsúdený svojím konaním v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, výnimočne vzhľadom na okolnosti prípadu môže ponechať podmiennečné odsúdenie v platnosti a súčasne môže ustanoviť nad odsúdeným probačný dohľad a zároveň predĺžiť skúšobnú dobu, maximálne však o 2 roky, pričom však nesmie prekročiť hornú hranicu skúšobnej doby ustanovenej v ods. 1, alebo mu uloží doteraz uložené primerané obmedzenia alebo primerané povinnosti. Zastáva názor, že odsúdená v skúšobnej dobe dala svojim konaním podnet k tomu, aby ju súd prejednával v konaní o osvedčení a neosvedčení v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia. Myslí si však, že v jej prípade boli a sú dané výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by príslušný súd mohol zvážiť a ponechať jej v platnosti podmiennečné odsúdenie.

Takýmito skutočnosťami je aj to, že sa nedopustila v skúšobnej dobe žiadneho priestupku ani žiadneho konania, za ktoré by bola v zmysle Trestného zákona vyvedená trestná zodpovednosť. Z predložených listín, ktoré boli na súde prečítané vyplýva, že v prevažnej väčšine boli voči jej osobe pozitívne, a tá skutočnosť, že sa nevedela zamestnať, bola z jej strany veľmi ťažko ovplyvniteľná, prihliadnuc na jej vek, jej skutočné vzdelanie a tiež prihliadajúc na zamestnanosť okresu Veľký Krtíš.

V súčasnosti konštatuje, že sa jej podarilo zamestnať v organizácii S.J., n.o., so sídlom W., A., čo potvrdzuje aj pracovná zmluva, ktorú predkladá. Jej snaha nájsť si zamestnanie bola systematická ale dlhodobo bezvýsledná, k čomu predkladá súdu aj potvrdenie starostu obce z miesta trvalého bydliska, ktorá potvrdzuje, že sa snažila nájsť si zamestnanie, a to hlavne z toho dôvodu, že si chcela splniť svoju povinnosť uloženú súdom. V samotnom stanovisku obec z 02.08.2018 uvádza, že pravidelne sa uchádzala o aktivačné práce a obec oceňuje snahu zamestnať sa a v prípade vzniku nových pracovných príležitostí bude iniciovať, aby získala niektorú z pracovných pozícií.

Ďalej upozorňuje na tú skutočnosť, že jej deti, ktoré už opustili ústavnú starostlivosť, sú s ňou stále v kontakte a snaží sa im pomáhať v rámci svojich možností, aby sa vedeli riadne začleniť do života. V snahe pomáhať deťom si neuvedomila, že prioritné bolo splatiť pohľadávku voči zariadeniu, kde boli deti umiestnené. Potom, keď sa snažila túto vec doriešiť zistila, že pohľadávka týchto organizácií už bola postúpená Slovenskej konsolidačnej banke, a.s., so sídlom Bratislava. Momentálne robí všetko preto, aby uzavrela so svojím zamestnávateľom dohodu o splácaní tento pohľadávky, resp. dohodu o zrážkach zo mzdy. Verí, že sa jej to podarí napriek tomu, že zatiaľ pracuje ešte len krátku dobu.

Má za to, že súd mal zvážiť výnimočné okolnosti tejto situácie, ako aj vzhľadom na objektivnosť trestného činu, skutočnosť bola taká, že to nebolo spôsobené úmyselným konaním ale tým, že bola v hmotnej núdzi a z toho dôvodu nebola schopná uhrádzať súdom stanovené výživné. Zároveň chce podotknúť, že súd nebral do úvahy tú skutočnosť, že sa celý život aktívne snažila zamestnať. Tá skutočnosť, že nebola uhradená pohľadávka zaostalého výživného v prospech organizácie sociálnej starostlivosti, nemôže sama o sebe rozhodovať tak, že príslušný súd konštatoval, že sa v skúšobnej dobe neosvedčila, resp. že nevedla riadny život.

Krajský súd na základe sťažnosti sťažovateľky preskúmal v zmysle ust. § 192 ods. 1 Tr.por. zákonnosť napadnutého uznesenia a konanie uzneseniu predchádzajúce a zistil, že sťažnosť odsúdenej je dôvodná.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že trestným rozkazom Okresného súdu Veľký Krtíš z 28.09.2015 sp.zn. 3T/87/2015 bola sťažovateľka odsúdená pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 písm. b) Tr.zák. na trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, výkon ktorého jej bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 2 roky, pričom trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným 13.10.2015. Uvedeným trestným rozkazom bola odsúdenej podľa § 50 ods. 2 s poukazom na ust. § 51 ods. 4 písm. d) Tr.zák. uložená povinnosť spočívajúca v povinnosti zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné a podľa § 50 ods. 2 Tr.zák. s poukazom na § 51 ods. 4 písm. j) Tr.zák. jej bola uložená povinnosť spočívajúca v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe a uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Z výrokovej časti trestného rozkazu vyplýva, že v tom čase dlhovala Detskému domovu T. - C.iastku 928,27 Eur z titulu zameškaného výživného a Reedukačnému centru H. sumu 101,44 Eur na výživné pre maloletú dcéru.

Z výpovede odsúdenej na verejnom zasadnutí vyplýva, že sa jej nepodarilo uhradiť uvedené sumy na zaostalom výživnom, splatila len časť zo sumy 101,44 Eur pre Reedukačné centrum H.. Bolo to z toho dôvodu, že nemohla nájsť stabilné zamestnanie, hoci nemá doklad, že sa v skúšobnej dobe pokúšala nájsť zamestnanie a u koho, ale o prácu sa zaujímal. Krátku dobu pracovala v A., nemá však zmluvu, ale táto by sa mala nachádzať na Úrade práce vo Veľkom Krtíši. Je stále evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš ako uchádzačka o zamestnanie. Jej jediným zdrojom príjmu sú dávky v hmotnej núdzi 120,- Eur a z nich platí 60,- Eur za nájom a 60,- Eur jej zostane na živobytie. Je vyučená cukrárka a nevie si nájsť žiadne zamestnanie, v zahraničí nemôže pracovať, lebo neovláda cudzí jazyk.

Uvedené skutočnosti uvádzané na obhajobu žalovanou boli čiastočne preukázané, najmä tým, že podľa Obecného úradu Chrastince je menovaná od 01.12.2017 zapojená do aktivačných prác v obci a svoje pracovné povinnosti si plní. Nebolo zistené, že by sa obžalovaná dopustila počas plynutia skúšobnej doby protizákonného konania vo forme priestupku alebo trestného činu. Súd prvého stupňa však nepreveroval tvrdenie na obhajobu odsúdenej, že je dlhodobo evidovaná ako záujemca o zamestnanie na úrade práce a táto skutočnosť, pokiaľ sa potvrdí, musí byť pripočítaná v prospech jej obhajoby, že o prácu javila záujem ale v okrese Veľký Krtíš nebolo možné získať zamestnanie pre veľkú

nezamestnanosť. Toto tvrdenie si mal súd prvého stupňa preveriť na Úrade práce vo Veľkom Krtíši bez ohľadu na to, či odsúdená predložila alebo nepredložila doklad o tejto skutočnosti.

Krajský súd v prvom rade musí konštatovať, že povinnosťou súdu prvého stupňa sa bude dôslednejšie zaoberať preverení obhajoby obvinenej, že nemohla nájsť zamestnanie, keď podľa predloženého potvrdenia Obecného úradu Chrastince obvinenej vyplýva, že obec oceňuje snahu menovanej zamestnať sa a v prípade vzniku nových pracovných príležitostí bude iniciovať, aby menovaná získala niektorú z týchto pracovných pozícií. Bude povinnosťou súdu prvého stupňa postupne doplniť dokazovanie o preverení alebo upresnenie uvedeného stanoviska obce v tom slova zmysle, či poškodená sa dlhodobou zaujíma o prácu a približne od akého obdobia z pohľadu po uplynutí skúšobnej doby podmieneného odsúdenia. Treba uviesť, že u poškodenej nemožno prehliadnuť jej sociálne postavenie, osobnostné danosti a vzdelanie, ktoré by jej umožňovali v čase akútneho nedostatku pracovných príležitostí v okrese Veľký Krtíš v podstate vybojovať si nejaké zamestnanie, i keď zo strany obžalovanej možno konštatovať nie celkom aktívnu snahu získať skutočne prechodné alebo trvalé zamestnanie počas celej skúšobnej doby. Z tohto pohľadu je potom aj sporná vymožitelnosť uložených povinností trestným rozkazom, pretože obdobná situácia na strane poškodenej existovala už v čase rozhodnutia predmetným trestným rozkazom, z ktorého jej vyplývajú uvedené povinnosti.

Bude preto povinnosťou súdu prvého stupňa doplniť dokazovanie v smere možnosti preukázania obhajoby obžalovanej v rámci ďalšieho dokazovania, a to minimálne doplnením dôkazov o správu z úradu práce o tvrdení odsúdenej, že je evidovaná na úrade práce ako záujemca o zamestnanie a tiež bude potrebné zhodnotiť akú dobu sa zaujíma odsúdená o prácu na uvedenom úrade.

V neposlednom rade dáva aj odvolací súd do pozornosti súdu prvého stupňa zákonom stanovenú možnosť nahradiť rozhodnutie o neosvedčení sa odsúdenej v skúšobnej dobe prostriedkami ust. § 50 ods. 4 Tr.zák., v ktorom sa javilo v prípade odsúdenej za jej podmienok a dôkaznej situácie ako priliehavé na aplikáciu a umožniť odsúdenej v ďalšej skúšobnej dobe napraviť chyby, ktorých sa dopustila počas plynúcej skúšobnej doby podmieneného odsúdenia v zmysle plnenia povinností uložených jej trestným rozkazom. Takto mohol súd rozhodnúť len do uplynutia skúšobnej doby, ktorú možnosť nevyužil, preto musí dôsledne skúmať podmienky pre rozhodnutie osvedčení sa odsúdenej.

Až po doplnení dokazovania v naznačenom smere bude môcť súd prvého stupňa rozhodnúť zákonne v predmetnej veci o osvedčení či neosvedčení sa odsúdenej v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.